

TAURAGĖS REGIONO PLĖTROS PLANO
PAŽANGOS PRIEMONĖS Nr. LT027-02-01-03
KOKYBIŠKŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PASLAUGŲ
PRIEINAMUMO DIDINIMAS

PAGRINDIMO APRAŠAS
2023-11-13 Nr. LD-6

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	2.1. uždavinys. Tolygiai išplėtoti viešąsias paslaugas, ypatingai orientuotas į pažeidžiamas visuomenės grupes, pagerinti jų kokybę, padidinti įvairovę.
---	--

II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS

Pažangos priemone sprendžiama 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros plane (toliau – Tauragės RPPI) nurodyta **2 problema** „Nepakankamai užtikrinamas viešųjų paslaugų prieinamumas“ bei jos 2.1 priežastis „Netolygiai išplėtos viešosios paslaugos ir/ arba mažų įvairovė, ir/ arba žemesnė kokybė, ypač pažeidžiamoms visuomenės grupėms“, ir prisidedama prie 2.2 priežasties „Teikiant viešąsias paslaugas stokojiama kompleksinio požiūrio tarp regiono savivaldybių“ sprendimo.

Šiuo metu visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas Tauragės regione teikia trys savivaldybių įsteigtos biudžetinės įstaigos – BĮ Jurbarko rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (teikia paslaugas Jurbarko rajono bei Pagėgių savivaldybių teritorijose), BĮ Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, BĮ Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Išsami situacijos analizė yra pateikiama 2022-2030 metų Tauragės regiono plėtros plano dalyje „2.5.3. Sveikatos paslaugos“¹.

Vienas pagrindinių gyventojų sveikatos rodiklių, parodančių bendrą rizikos veiksnių poveikį, ligų paplitimą, intervencijų bei gydymo veiksmingumą, yra vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė. Lietuvoje vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė² 2021 m. sudarė 74,2 m., o tarp Tauragės regiono savivaldybių šis rodiklis pasiskirstė taip: Tauragės r. sav. rodiklis siekė 74,7 m., Jurbarko r. sav. – 73,1 m., Šilalės r. sav. – 72,2 m., Pagėgių sav. – 68,5 m. Prognozuojama, kad vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė ES ilgės ir 2030 m. sieks 78,2 m., 2035 m. – 79,3 m. Medianinis gyventojų amžius³ Tauragės regione 2023 m. pr. sudarė 47 m., kai vidutiniškai šalyje – 44 m. Aukščiausias medianinis gyventojų amžius fiksuojamas Jurbarko r. sav. – 48 m., žemiausias – Šilalės r. sav. – 45 m. Pagėgių sav. medianinis gyventojų amžius sudaro 47 m., o Tauragės r. sav. – 46 m. Nors gyventojų medianinis amžius Tauragės regione ir šalyje didėja kartu su vidutine tikėtina gyvenimo trukme, visgi, vidutinė gyvenimo trukmė

¹ <https://tauragesregionas.lt/wp-content/uploads/2023/07/TS-14-priedas-Taurages-RPPI-nauja-redakcija-20230720.pdf>

² Higienos instituto skelbiami duomenys <https://www.hi.lt/lt/virsutinis-meniu/struktura-ir-kontaktai/padaliniai/sveikatos-informacijos-centras/registru-skyrius/visuomenes-sveikatos-stebesenos-informacine-sistema-is.html> ;

³ Valstybės duomenų agentūros skelbiami duomenys <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize/> .

čia yra mažesnė nei vidutiniškai šalyje, t. y. fiksuojama daugiau mirčių, kurių galima išvengti. 2021 m. trijose regiono savivaldybėse išvengiamo mirtingumo rodiklis⁴ viršijo nacionalinį rodiklį (šalyje rodiklio reikšmė buvo 27,2 proc.): Jurbarko r. sav. 27,3 proc.; Šilalės r. sav. 29,0 proc., Pagėgių sav. 29,3 proc. Tauragės r. sav. išvengiamo mirtingumo rodiklis 2021 m. buvo geresnis ir sudarė 24,4 proc.

Prevencinėmis priemonėmis išvengiamas mirtingumas (atvejai 100 tūkst. gyv.) šalyje 2021 m. sudarė 307. Tauragės regione geresnis rodiklis buvo tik Tauragės r. sav. (297,3), tuo tarpu kitose savivaldybėse jis buvo aukštesnis už bendrą šalies rodiklį – Pagėgių r. sav. – 325, Šilalės r. sav. – 340,9, Jurbarko r. sav. – 376,2.

2022-2030 m. Tauragės regiono plėtros plane pabrėžiama, jog perteklinių mirčių Tauragės regione išvengti galima: 1) prevencinėmis priemonėmis (pvz., atsisakant ar kontroliuojant žalingus įpročius, renkantis sveiką gyvenimo būdą ir pan.); 2) gydymo priemonėmis (laiku ir kokybiškai suteikiant sveikatos priežiūros paslaugas).

Šios pažangos priemonės svarbiausias tikslas – prevencinėmis priemonėmis siekti geresnių gyventojų sveikatos ir geresnio prevencinėmis priemonėmis išvengiamo mirtingumo rodiklių.

Analizuojant Tauragės regiono savivaldybių sveikatos srities rodiklius bei atsižvelgiant į Sveikatos apsaugos ministro 2023 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-627 patvirtintų Regioninės pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ finansavimo gairių (toliau – Gairės) nuostatas, pasirinktos tikslinės grupės bei paslaugų plėtros kryptys.

Viena aktualiausių gyventojų sveikatos problemų yra širdies ir kraujagyslių ligos (ŠKL), tai pagrindinė mirties priežastis visame pasaulyje. Lietuvoje ŠKL daugiausiai serga darbingo amžiaus (40–64 m.) gyventojai, sergamumo bei mirtingumo nuo jų rodikliai yra beveik 2–3 kartus blogesni už ES vidurkį. Nuo kraujotakos sistemos ligų mūsų šalyje miršta daugiau nei pusė visų mirusiųjų. Higienos instituto duomenimis, Tauragės regiono savivaldybėse mirtingumas nuo kraujagyslių ligų yra didesnis nei šalies bendras rodiklis. 2021 m. Lietuvoje mirtingumas nuo kraujagyslių ligų sudarė 820 asmenų 100 tūkst. gyv. Tauragės r. sav. šis rodiklis siekė 854, Šilalės r. sav. – 1000,8, Pagėgių sav. – 1035,7, Jurbarko r. sav. – 1107,5.

Mirtingumą nuo širdies ir kraujagyslių ligų lemia tokios priežastys kaip nutukimas, hipertenzija, cukrinis diabetas. ŠKL ir kitų lėtinių neinfekcinių ligų prevencijai didelę teigiamą įtaką daro fizinis aktyvumas, sveika mityba, žalingų įpročių neturėjimas.

Siekiant mažinti sergamumą ŠKL (o taip pat ir dėl savižudybių prevencijos), labai svarbu yra investuoti į psichikos sveikatą, patiriamo streso lygio mažinimą. Higienos instituto 2022 m. atlikto Suaugusiųjų gyvenimo stebėsenos tyrimo⁵ duomenimis, suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ar labai laimingi, dalis Lietuvoje sudarė 59,9 proc. Dviejose Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo žemesnis – Šilalės r. sav. – 55,8 proc., Pagėgių sav. – 56,6 proc. Kitose dviejose savivaldybėse jis buvo aukštesnis nei bendras šalies Tauragės r. sav. tokių asmenų buvo 64,7 proc., Jurbarko r. sav. 63,7 proc. To paties tyrimo duomenimis, suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau, dalis šalyje siekė 23,5 proc. Dviejose Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo aukštesnis nei šalyje: Šilalės r. sav. – 28,7 proc., Pagėgių sav. – 29,7 proc. Tauragės r. sav. rodiklis buvo žemesnis – 21,5 proc., kaip ir Jurbarko r. sav. – 19,8 proc.

⁴ Higienos instituto skelbiami duomenys <https://www.hi.lt/lt/virsutinis-meniu/struktura-ir-kontaktai/padaliniai/sveikatos-informacijos-centras/registru-skyrius/visuomenes-sveikatos-stebesenos-informacine-sistema-is.html>

⁵https://www.hi.lt/uploads/pdf/padaliniai/GYVENSENA/2022_m_suaugusiuju_gyvenenos_tyrimas_Rodikliu_ataskaita.pdf

Priklausomybės problemų dažnai kyla, kai asmuo nesugeba sėkmingai spręsti problemų. Remiantis anksčiau minėto tyrimo duomenimis, Lietuvoje suaugusiųjų asmenų, kurie per paskutines 30 dienų kartą per savaitę ir dažniau vartojo alkoholinius gėrimus buvo 21,8 proc. Tauragės regione prastesni rodikliai buvo Šilalės r. sav. – 18,5 proc. bei Tauragės r. sav. – 20,7 proc. Tuo tarpu Pagėgių sav. rodiklis buvo 17,3 proc., o Jurbarko r. sav. – 17,4 proc. Kalbant apie tabako vartojimą, 2022 m. šalyje suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo tabako gaminius, dalis sudarė 16,3 proc. Tauragės regione prasčiausia pastarojo rodiklio reikšmė buvo Pagėgių sav. – 35,3 proc. bei Jurbarko r. sav. – 16,4 proc. Šilalės r. sav. ir Tauragės r. sav. rodikliai buvo geresni ir sudarė atitinkamai 11,1 ir 11,5 proc.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus rodiklius, numatoma, kad būsimuose projektuose yra poreikis rinktis širdies ir kraujagyslių ligų ir kitų lėtinių neinfekcinių ligų prevencijos veiklas ir tikslines grupes - rizikos sveikatai veiksnius patiriančius asmenis, asmenis, priskiriamus pagrindinių lėtinių neinfekcinių ligų didelės rizikos grupėms. Tikslinių grupių sveikatos raštingumas tikslinga didinti sveikos mitybos, fizinio aktyvumo, psichikos sveikatos stiprinimo, žalingų įpročių atsisakymo bei kitose susijusiose visuomenės sveikatos srityse.

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, Tauragės regione sparčiai didėja senyvo amžiaus gyventojų dalis. 2023 m. pradžios duomenimis, Lietuvoje demografinės senatvės koeficientas⁶ sudarė 134 asmenis (2019 m. šis rodiklis siekė 131) , o Tauragės regione – 158 (2019 m. – 142). Didžiausias šis rodiklis buvo Jurbarko r. sav. – 188 (2019 m. – 162) bei Pagėgių sav. - 150 (2019 m. – 125). Tauragės r. sav. šis rodiklis sudarė 148 (2019 m. – 142), o Šilalės r. sav. – 145 (2019 m. – 125). Vertinant tokią pokyčių visuomenėje tendenciją, Tauragės regionui labai aktuali yra sveiko senėjimo tema. Pasaulio sveikatos organizacija sąvoką „sveikas senėjimas“ apibrėžia kaip funkcinio pajėgumo, užtikrinančio gerovę vyresniame amžiuje, ugdymo ir palaikymo procesą. Funkcinis pajėgumas suprantamas kaip gebėjimas asmeniui atlikti jam vertingą veiklą: tenkinti pagrindinius poreikius, mokytis, tobulėti ir priimti sprendimus, turėti galimybę judėti, kurti ir palaikyti santykius, būti naudingam visuomenei. Vienas iš sėkmingo senėjimo komponentų yra fizinė sveikata. Įrodyta, kad fizinė veikla turi teigiamą poveikį asmens psichinei sveikatai, užkerta kelią lėtinių ligų atsiradimui ir mažina jų padarinius, stiprina bendrą sveikatą ir funkcionavimą. Fizinis aktyvumas visapusiškai gerina sveikatą: skatina pagyvenusius žmones bendrauti, savanoriauti, padeda susirasti draugų ir didina bendrumo jausmą, taip pat teigiamai veikia ilgalaikę ir trumpalaikę atmintį, suvokimą, nuotaiką, savivertę, savarankiškumą, padeda išvengti arba pavėlinti širdies ir kraujagyslių ligų, depresijos, diabeto ir kitų ligų atsiradimą; tinkamai pritaikyta ir poreikius atitinkanti veikla teigiamai veikia pagyvenusių žmonių fizinį pajėgumą, gerina pusiausvyrą ir funkcines galimybes; fiziškai aktyvūs vyresnio amžiaus žmonės pasižymi geresne psichosocialine sveikata, geresniu funkcionalumu bei aukštesne saviverte. Psichikos sveikatos problemos nėra neišvengiama senėjimo proceso dalis. Depresija yra labiausiai paplitusi liga, kuria serga maždaug vienas iš septynių 65 m. ir vyresnių žmonių. Įrodyta, kad pagyvenusiems žmonėms skirtos psichoterapinės ir psichosocialinės priemonės gerina pačių žmonių suvokiamą psichologinę savijautą ir būklę. Atsižvelgiant į tai, numatoma, kad būsimuose projektuose yra poreikis rinktis sveiko senėjimo temas ir kaip tikslinę grupę numatyti senyvo amžiaus asmenis. Šios tikslinės grupės sveikatos raštingumą reikalinga didinti sveikos mitybos, fizinio aktyvumo, psichikos sveikatos stiprinimo bei kitose susijusiose visuomenės sveikatos srityse.

Traumos ir nelaimingi atsitikimai yra pasaulinė visuomenės sveikatos problema, o vaikų grupėje – viena pagrindinių mirties priežasčių. Suaugusiųjų mirties priežasčių struktūroje nelaimingi atsitikimai, traumos ir kitos išorinės mirties priežastys užima trečiąją vietą po širdies

⁶ Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

ir kraujagyslių ligų bei piktybinių navikų. Dažniausiai dėl išorinių mirties priežasčių žūsta jauni ir darbingo amžiaus gyventojai. Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (atvejų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų) šalyje 2021 m. sudarė 86,3. Visose Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo ženkliai aukštesnis: Tauragės r. sav. – 90,2, Jurbarko r. sav. – 104,3, Šilalės r. sav. – 119,2, Pagėgių sav. – 136,6. Mirtingumas nuo nelaimingų atsitikimų (atvejų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyv.) šalyje 2021 m. sudarė 54,8. Trijose Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo aukštesnis – Jurbarko r. sav. 72,2, Šilalės r. sav. – 77,9, Pagėgių sav. – 136,6, žemesnis tik Tauragės r. sav. – 47,7.

Atsižvelgiant į tai, būsimuose projektuose svarbu numatyti traumų prevencijos temą bei jos tikslines grupes – rizikos veiksnius sveikatai patiriančius asmenis (senyvo amžiaus, darbingo amžiaus asmenis bei vaikus). Šioms tikslinėms grupėms tikslinga dalyvauti pirmos pagalbos mokymuose ir traumų prevencijos veiklose.

Šalyje vis labiau aktuali tampa psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo problema vaikų ir jaunimo tarpe. Higienos instituto 2020 m. atlikto mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimo⁷ duomenimis, mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė tabako gaminius, dalis šalyje sudarė 7 proc. Visose Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo aukštesnis ir atitinkamai sudarė: Pagėgių sav. – 7,8 proc., Jurbarko r. sav. – 8,2 proc., Šilalės r. – 9,9 proc., Tauragės r. sav. – 10 proc. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis šalyje sudarė 10,6 proc. Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis taip pat buvo aukštesnis ir atitinkamai sudarė: Jurbarko r. sav. – 10,9 proc., Šilalės r. sav. – 12,9 proc., Pagėgių sav. 13,5 proc., Tauragės r. sav. – 14,3 proc. Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kanapes („žolę“, marihuaną, hašišą), dalis šalyje sudarė 3,2 proc. Trijose Tauragės regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo žemesnis nei šalyje: Jurbarko r. sav. – 0,7 proc., Pagėgių sav. – 1,8 proc., Tauragės r. sav. – 3,1 proc. Šilalės r. sav. rodiklis sudarė 4 proc. ir viršijo bendrą šalies rodiklį. Minėtas tyrimas darytas prieš tris metus, todėl labai svarbu įvertinti, kad rinkoje atsiranda vis naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo būdų. Naujausio, 2022 m. pavasarį Lietuvos sveikatos mokslų universiteto vykdyto, Lietuvos moksleivių gyvenimo ir sveikatos tyrimo (HBSC)⁸ duomenimis, Lietuvoje tarp 5–9 klasių mokinių sumažėjo įprastinių cigarečių rūkymas, bet padidėjo elektroninių cigarečių vartojimas (ir lenkia įprastų cigarečių rūkymą). Bent kartą per paskutines 30 dienų elektronines cigaretes vartojo kas penktas 5–9 klasių mokinys (2022 m. – 21 proc., 2018 m. – 17,9 proc., 2014 m. – 11,7 proc.).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus rodiklius, būsimuose projektuose yra reikalinga pasirinkti priklausomybės ligų prevencijos (psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažinimo) paslaugų prieinamumo didinimo ir įvairių iniciatyvų tikslinėse grupėse skatinimo temas ir tikslines grupes - vaikus, jaunimą ir jų aplinkos narius (šeimas, mokyklas, bendruomenes).

III SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Tauragės regiono savivaldybės: Jurbarko rajono savivaldybė, Pagėgių savivaldybė, Šilalės rajono savivaldybė, Tauragės rajono savivaldybė.

IV SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Pažangos priemone bus įgyvendinama viena veikla:

⁷ https://www.hi.lt/uploads/pdf/tyrimai/2020/2020_vaidu_gyvensenos_rodikliu_suvestine-ataskaita.pdf

⁸ <http://hbcs.lt/study/>

Kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas Tauragės regiono savivaldybėse

ir trys projektai:

- 1) Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą bei psichologinę gerovę ir atsparumą stiprinimas Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybėse⁹;
- 2) Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą bei psichologinę gerovę ir atsparumą stiprinimas Šilalės rajono savivaldybėje;
- 3) Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą bei psichologinę gerovę ir atsparumą stiprinimas Tauragės rajono savivaldybėje.

Projektų vykdytojai – Tauragės regiono savivaldybių įsteigtos viešąsias paslaugas teikiančios biudžetinės įstaigos – visuomenės sveikatos biurai: Jurbarko rajono visuomenės sveikatos biuras (teikia paslaugas Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybių teritorijose), Šilalės rajono visuomenės sveikatos biuras, Tauragės rajono visuomenės sveikatos biuras.

Projektuose partneriai nenumatomi.

V SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Naudojami projektų atrankos būdai pagal Pažangos priemone įgyvendinimą veiklą:

Vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“, 135.2 papunkčiu, projektai, skirti *Kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo didinimo pažangos priemonės* veiklai ir poveiklėms įgyvendinti, atrenkami planavimo būdu. Planavimo būdas pasirinktas įvertinus tai, kad projektams įgyvendinamos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos funkcijos ir veiklos, jie priskirtini savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, jais tiesiogiai prisidedama prie Sveikatos apsaugos ministerijos pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ įgyvendinimo ir joje numatytų rezultatų pasiekimo. Projektų atrankos kriterijai nenumatomi.

VI SKYRIUS PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	Pažangos priemone bus prisidedama prie darnaus vystymosi principo, nes įgyvendinant pažangos priemonės veiklą bus tiesiogiai prisidedama prie Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 metų

⁹ Šis projektas bus įgyvendinamas kartu su LT027-02-02-01 Tauragė+ funkcinės zonos pažangos priemonės projektu 5.1. Visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybėse. 2023-2029 m. Tauragė+ funkcinės zonos strategijos įgyvendinimo veiksmų plano veiksmas 1.2.5. „Visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybėse“ bus finansuojamas iš LT027-02-02-01 Tauragė+ funkcinės zonos pažangos priemonės lėšų, o veiksmas 1.2.6. „Prevencinių priemonių, stiprinančių visuomenės sveikatą bei psichologinę gerovę ir atsparumą stiprinimas Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybėse“ iš LT027-02-01-03 Kokybiškų visuomenės sveikatos prieinamumo didinimo pažangos priemonės lėšų.

		numatyto 3-ojo darnaus vystymosi tikslo „Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę“ įgyvendinimo.
2.	Lygių galimybių visiems	Pažangos priemone bus prisidedama prie lygių galimybių principo, nes tiek tiekėjai, teikiantys paslaugas, tiek visi sukurtų/pagerintų paslaugų vartotojai nebus diskriminuojami dėl jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos bei turės galimybes nevaržomai tokiomis pačiomis kaip ir kitų asmenų sąlygomis naudotis paslaugomis ir kitomis priemonėmis.

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

Išankstinė sąlyga, nustatyta Sveikatos apsaugos ministro 2023 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-627 patvirtintose Regioninės pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ finansavimo gairėse:

Patvirtintose regionų plėtros planų priemonėse turi būti tik tie projektai, kuriuose numatytos veiklos, skirtos kokybiškų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui didinti, yra pagrįstos mokslo įrodymais, pripažinta gerąja praktika ar tarptautiniais standartais pagal Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktas rekomendacijas (metodiką).

Rekomendacijos (metodika) pateiktos Sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje: <https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/visuomenes-sveikatos-prieziura-savivaldybese>.

Išankstinės sąlygos atitikimas turi būti aprašytas projekto įgyvendinimo plane:

- kaip projektas atitinka pripažintas gerąsias praktikas ar tarptautinius standartus, taikomus paslaugos *organizavimui*¹⁰ (*nurodoma, kaip bus užtikrinamas veiklų organizavimas pagal Sveikatos apsaugos ministerijos tinklalapyje skelbiamas rekomendacijas (metodiką) (šių dokumentų skyrius, punktus ir pan.) (atitiktis vertinama pagal Europos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės standartus*¹¹);

- kaip projektas atitinka pripažintas gerąsias praktikas, tarptautinius standartus ar mokslo įrodymus, taikomus paslaugos turiniui (*nurodoma, kaip bus užtikrinama veiklų turinio atitiktis Sveikatos apsaugos ministerijos tinklalapyje skelbiamoms rekomendacijoms (metodikai), atitiktis pripažintoms gerosioms praktikoms, tarptautiniams standartams, rekomendacijoms ar mokslo įrodymams*).

¹⁰ pildoma tik planuojant Sveikatos apsaugos ministro 2023 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-627 patvirtintų Regioninės pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ finansavimo gairių 2.1 dalyje nurodytą veiklą Nr. 2.

¹¹ https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Veiklos_sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/Metodines%20rekomendacijos/Prevencijos%20kokyb%C4%97s%20standartai.pdf Veiklos ir poveiklės turi atitikti mažiausiai 1 etapo „Poreikių vertinimas“ (14–16 psl.) ir 3 etapo „Programos kūrimas“ (19–22 psl.) standartus, kitų etapų standartus – pageidautina.

**VIII SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI**

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės veiklų produkto rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siekimos rodiklio reikšmės		Siekimos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas Tauragės regiono savivaldybėse	P.B.2.0518 (EECO018)	Paramą gavusių nacionalinio, regionų ar vietos lygmens viešojo administravimo ar viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų skaičius (subjektų skaičius)	787.097,00	669.032,00	0 (2025)	3 (2030)	Paramą gaus 3 savivaldybių įsteigtos ir viešąsias paslaugas teikiančios įstaigos – BĮ Jurbarko rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (teikia paslaugas Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybėse), BĮ Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, BĮ Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.
	P.S.2.1519	Asmenys, dalyvavę sveikatos raštingumo			0 (2025)	5893 (2030)	Jurbarko rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro planuojamame projekte numatoma 1950 asmenų, kurie dalyvaus sveikatos raštingumo didinimo veiklose

		didinimo veiklose (asmenys)					(Jurbarko rajono bei Pagėgių savivaldybių gyventojai). Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro planuojamame projekte atitinkamai numatoma 1843 asmenys, o Tauragės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro planuojamame projekte – 2100 asmenų.
--	--	-----------------------------	--	--	--	--	---

Lentelė Nr. 3

Pažangos priemonės rezultato rodikliai							
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (metai)	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siekimos rodiklio reikšmės		Siekimos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3	4	5	6	7	8
R.S.2.3523	Asmenų, po dalyvavimo veiklose pagerinusių sveikatos raštingumo kompetenciją,	0 (2021)	787097,00	669032,00	0 (2025)	80 (2030)	Turi būti siekiama Sveikatos apsaugos ministro 2023 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-627 patvirtintų Regioninės pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ finansavimo gairių 2.1 dalyje nustatytų stebėsenos rodiklių siektinų reikšmių.

	dalis (procentai)						
R.S.2.3526	Asmenų, palankiai vertinančių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, dalis (procentai)	0 (2021)			0 (2025)	80 (2030)	Turi būti siekiama Sveikatos apsaugos ministro 2023 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-627 patvirtintų Regioninės pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“ finansavimo gairių 2.1 dalyje nustatytų stebėsenos rodiklių siektinų reikšmių.

Tauragės regiono plėtros tarybos
administracijos direktorė

Jurgita Choromanskytė